

Yksinyrittäjien avustushakemusten käsittely Naantalissa

267/02.04.03.00/2020

Kaupunginhallitus 20.04.2020 § 119

Elinkeinoasiamies Jorma Ranta ja kaupunginlakimies Turo Järvinen:

Hallitus on kehysriihessään 8.4.2020 linjannut, että yksinyrittäjien tukemiseen myönnettäväksi kuntien kautta kohdennetaan 250 milj. euroa. Yksinyrittäjäavustuksen myöntäminen perustuu valtioneuvoston asetukseen yksinyrittäjien tukemiseen tarkoitetuista valtionavustuksista kunnille (voimaan 9.4.2020). Asetuksen voimassaoloaika on 9.4. - 15.10.2020. Asetusta sovelletaan valtion talousarvion mukaisen valtionavustuksen myöntämiseen yksinyrittäjille koronaepidemian aiheuttaman tilapäisesti heikentyneen taloudellisen tilanteen vakauttamiseksi.

Valtionavustuksen tarkoituksena on kattaa kustannukset, jotka aiheutuvat kunnille COVID-19 (myöhemmin korona) epidemian aiheuttaman tilapäisesti heikentyneen taloudellisen tilanteen vakauttamiseksi yksinyrittäjille myönnettävästä avustuksesta. Avustusta ei voi käyttää muihin tarkoituksiin.

Valtionavustus myönnetään valtion talousarvioon varatun määrärahan puitteissa valtionavustuslain (688/2001) 5 §:n 2 momentin mukaisena erityisavustuksena kunnalle käytettäväksi valtionavustuslain 7 §:n 3 momentin mukaisesti kokonaan yksinyrittäjille myönnettävistä avustuksista aiheutuviin kustannuksiin.

Tehtävä on kunnille vapaaehtoinen, mutta työ- ja elinkeinoministeriö tulee valmistelussa turvaamaan sen, että yksinyrittäjä ei jää ilman tukea riippuen siitä, mikä on yrittäjän kotikunta.

Valtionapuviranomaisena toimii työ- ja elinkeinoministeriö.

Hakemuksen käsittely kunnassa

Yksinyrittäjille myönnettävässä tuessa on kyse kunnallishallinnossa poikkeuksellisesta tuesta ja poikkeuksellisesta tuen myöntämismenettelystä. Tukihakemusten käsittelyn organisoinnista on syytä päättää keskitetysti. Tukihakemusten käsittely ja myöntäminen ei lähtökohtaisesti edellytä toimielimen käsittelyä.

Kunta tekee avustusta koskevan sopimuksen valtionavustuslain 7 §:n 3 kohdan mukaisesti avustuksen vastaanottavan yksinyrittäjän kanssa. Sopimukseen sisältyy avustuksen myöntämisen, käytön ja käytön valvonnan ehdot. Sopimus on tarpeellinen muun muassa sen vuoksi, että avustusta saaneet yksinyrittäjät ovat tietoisia rahoituksen luonteesta valtionavustuksena ja koska valtionapuviranomaisena toimivalla työ- ja elinkeinoministeriöllä on oikeus tarkastaa avustuksen saaneen yksinyrittäjän taloutta ja toimintaan avustuksen käyttöön liittyvin osin. Kunta vastaa tuen asianmukaisesta myöntämisestä ja käytöstä työ- ja elinkeinoministeriölle.

Kunnan ja hakijan välille syntyy hakemuksen myönteisellä ratkaisulla yksityisoikeudellinen sopimussuhde. Oikeus sopimuksen tekemiseen kunnan puolesta voi perustua hallintosääntöön, delegointipäätökseen tai valtakirjaan. Sopimuksen tekeminen ei sinällään ole välttämättä julkisen vallan käyttöä. Hakemuspohjamallissa on tästä erikseen mainittu. Hakemusten valmistelu on mahdollista suorittaa esimerkiksi elinkeinoyhtiön toimesta. Hakemusten ratkaiseminen tulee kuitenkin tehdä kunnassa, joka vastaa työ- ja elinkeinoministeriölle tuen asianmukaisesta käytöstä. Sopimus syntyy kunnan hyväksyessä hakijan hakemuksen ja hakijan saadessa hyväksymisestä tiedon.

Mikäli kunta tekee hakemuksesta sopimuksen lisäksi hallintopäätöksen, tulee hallintopäätökseen liittää kuntalain mukainen muutoksenhakuohje. Muutoksenhakukelpoinen hallintopäätös on perusteltua tehdä, mikäli hakemusta ei hyväksytä. Hallintopäätöksen tekijän tulee olla virkasuhteessa. Kuntalain 87 §:n 2 momentin mukaan perustellusta syystä henkilö voidaan ottaa virkasuhteeseen julkisen vallan käyttöä sisältävään tehtävään ilman, että tehtävää varten on perustettu virka.

Kuntien yhteistoiminta

Kuntalain lähtökohtana on kunnan mahdollisuus järjestää tehtävien hoitaminen tarkoituksenmukaisella tavalla. Säännökset kuntien yhteistoiminnasta sisältyvät kuntalain 8 lukuun. Kuntien sopimuksiin perustuva yhteistoiminta voi olla yksityisoikeudellista tai julkisoikeudellista. Mikäli yhteistoiminnan piiriin kuuluu viranomais tehtäviä, kyse on julkisoikeudellisesta yhteistoimintasopimuksesta.

Kuntalain 54 §:ssä säädetään lakisääteisen tehtävän siirtämisestä toisen kunnan hoidettavaksi. Lainkohdan säännöksiä erityisesti sopimuksen sisällöstä on kuitenkin syytä noudattaa myös sovittaessa kunnan yleisen toimivallan nojalla hoitaakseen ottamasta tehtävästä, jossa tehdään viranhaltijapäätöksiä.

Toimivalta yhteistoimintasopimuksesta päättämiseen perustuu kuntalakiin tai kunnan hallintosääntöön. Mikäli hallintosäännöstä ei löydy soveltuvaa toimivaltasäännöstä, on toimivalta valtuustolla tai kunnan/kaupungin hallituksella.

Turun seutukunnassa on valmisteltu yhteinen toimintamalli, jolla saadaan hakemukset käsiteltyä nopeasti sähköisellä alustalla. Seutukunnasta on nimetty kaiken kaikkiaan yli 50 henkilöä käsittelemään hakemuksia. Avustuksen myöntävänä viranomaisena toimii seutukunnassa Turun kaupunki.

Naantalin kaupungin hallintosäännön 22 §:n 1-kohdan mukaisesti kaupungin hallitus päättää kiinteän ja irtaimen omaisuuden ostamisesta tai vuokraamisesta kaupungille, urakka-, konsultti-, suunnittelu-, tai muiden sopimusten tekemisestä sekä palvelujen hankkimisesta kaupunginvaltuuston määrärahaa myöntäessä mahdollisesti antamia ohjeita noudattaen, mikäli tehtävää ei ole tämän säännön mukaan annettu muulle toimielimelle tai viranhaltijalle. Kuntalain 54 §:n mukaista yhteistoimintasopimusta tarkoittava Turun seutukunnan yhteinen toimintamalli on käsiteltävä kaupungin hallituk-

sessä.

Kaupunginhallituksen kokouksessaan 6.4.2020 kaupunginjohtajalle antaman ohjeistukseen perustuen ja sen mukaisesti avustushakemusten käsittelyn välittömäksi vireille saattamiseksi kaupunginjohtaja on 14.4.2020 tehnyt viranhaltijapäätöksen, että Naantalin kaupungin yksityrittäjätuki myönnetään yhteistyössä Turun seutukunnan kuntien kanssa. Turun kaupunki toimii myöntävänä viranomaisena.

KAUPUNGINJOHTAJA:

Kaupunginhallitus merkitsee asian sekä kaupunginjohtajan viranhaltijapäätöksen tiedokseen sekä hyväksyy, että Naantalin kaupungin yksityrittäjätuki myönnetään yhteistyössä Turun seutukunnan kuntien kanssa. Turun kaupunki toimii myöntävänä viranomaisena.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän asian osalta heti kokouksessa.

KAUPUNGINHALLITUS:

Kaupunginjohtajan ehdotus hyväksyttiin.

Pöytäkirja tarkastettiin tämän asian osalta heti kokouksessa.